

משנה בבא בתרא פרק ב

Mishnah Bava Batra chapter 2

(1) A man should not dig a [round] pit [in his own field] close to the pit of his neighbor, nor a [long narrow] ditch nor a cave nor a water-channel nor a laundry pool [thereby weakening the pit of his neighbor], unless he keeps them a distance of at least three handbreadths from the wall of his neighbor's pit [and since the width of the wall of the pit itself is also three handbreadths, therefore, between the air space of the two, there is at least six handbreadths] and plasters [thus waterproofing the sides]. A man should keep [piles of] olive refuse [remaining after being pressed for oil], manure, salt, lime, and flint stones at least three handbreadths from his neighbor's wall [proximity of these materials to walls are damaging] or (see Tosfot Yom Tov) apply plaster to the wall. Seeds, plow furrows, and urine should be kept three handbreadths from the wall [all these weaken the wall]. Millstones should be kept three handbreadths away as measured from the upper stone, which means four from the lower stone [which is one handbreadth wider than the upper millstone, the vibrations can cause damage to the wall]. An oven [whose heat causes damage] should be kept [distant

א לא יחפור אדם בור סמוך לבורו של חברו, ולא שיח, ולא מערה, ולא אמת המים, ולא נברכת כובסין, אלא אם כן הרחיק מכתל חברו שלשה טפחים, וסד בסיד. מרחיקין את הגפת ואת הזבל ואת המלח ואת הסיד ואת הסלעים מכתלו של חברו שלשה טפחים, וסד בסיד. מרחיקין את הזרעים, ואת המחרשה, ואת מי רגלים מן הכתל שלשה טפחים. ומרחיקין את הרחים שלשה מן השכב, שהן ארבעה מן הרכב, ואת התנור, שלשה מן

רבנו עובדיה מברטנורא

א לא יחפור. בור. עגול: שיח. ארוך וקצר: מערה. מקורה בקירוי: נברכת הכובסין. חפירה מרובעת. ומי גשמים מתקבצים בה עשויה לכבס בגדים: אא"כ הרחיק מכותלו. מכותל בורו קאמר. וכותל הבור אין עביו פחות מג'ט. נמצא מחלל בורו לחלל בור של חברו ששה טפחים ואסור לאדם לסמוך אחד מן הנזקי' לסוף המצר שלו בשוה, אלא אם כן הרחיק השעו' הראוי, ואף על פי שאין לחברו שם כותל שמא ימלך חברו ויבנה בצד המצר שלו. ונמצא זה מזיק: וסד בסיד. את כותלי חפירתו: הגפת. פסולת הזיתים לאחר שנעצרו בבית הבוד: הסלעים. אבנים שהאור יוצא מהן. שכל אלו קשים לחומה ומרפין את הכותל. ולא בכותל דבור קאי השתא. זרעי' קשים לכותל שמחלידים את הקרקע ומעליץ עפר תיחוח: ואת המחרשה. אף על פי שאין זרעים כגון שחורש לאילנות. קשה לכותל: מי רגלים. ממסמסים את הלבנים שהם של טיט יבש. לכך המטיל מים סמוך לכותל עשוי מלבני' צריך להרחיק שלשה טפחים. ובכותל של אבנים מרחיק טפח ושל אבן קשה כגון צונגא אינו צריך להרחיק כלל: הרחים. קשים לכותל שמנדיים את הקרקע בגלגול חביתות: מן השכב. היא הרחים התחתונה: הרכב. היא העליונה הרוכבת על זו. והיא קצרה טפח מן התחתונה: שלשה מן

from a wall] three handbreadths measuring from the foot of the base, which means four from the top of the base [a platform was made for the oven to sit on, the top was made the dimensions of the oven, its base was wider than the top by one handbreadth].

(2) An oven may not be set up in a room unless there is at least four cubits above it of empty space [otherwise it may set fire to the ceiling]. If it is set up in an upper storey, there must be plaster flooring at least three handbreadths thick under it [otherwise, it may set fire to the floor beams. [However,] for a stove [which gives off less heat than an oven] one handbreadth [of plaster flooring underneath] is enough. If, in spite of these precautions, damage is caused, the owner of the oven must, nevertheless, pay for the damage; however, regardless of the same liability, whether or not he took the proper precautions, the neighbors may insist he take them]. Rabbi Shimon, however, says: That all these distancing precautions were only set with the idea that if [after observing them] he still causes damage, he is not liable to pay [the *halachah* does not follow Rabbi Shimon].

(3) A man may not open a bakery or a dyer's workshop under his neighbor's storeroom, nor a cowshed. As a matter of fact, the Rabbis, however, did permit [a bakery or dyer's workshop to be opened] under [a] wine [storeroom, since smoke is beneficial to wines], but not a cowshed [its odor does cause damage to

רבנו עובדיה מברטנורא

הכליא. בסיס שבונים משיט ואבנים שמושיבים התנור עליו. והוא רחב מלמטה וצר מלמעלה. ושפה העליונה של כליא שעליה התנור יושב. היא כמדת התנור וצריך שירחק בסיס זה מן הכותל ג' טפחים מתחתיתו. שהן ארבעה משפתו העליונה לפי שהכל התנור מוזק לכותל: **ב גובה ד' אמות.** חלל מפי התנור עד התקרה. כדי שלא יאחו האור בתקרה: **עד שיהא תחתיו מעזיבה.** טיח של טיט שלשה טפחים. שלא תבער תקרה תחתונה של עליה. ועל גביו גובה ד' אמות: **ובכירה.** ששופתין קדרה על חללה ואין עושין בתוכה היסק גדול כמו שעושין לתנור: **ואם הזיק.** אחר שהיו שם כל השיעורים הללו: **משלם מה שהזיק.** ואף על פי כן מעכבין עליו בכל השיעורים הללו שמא ידליק בתיאם. ואין לו מה לשלם. ואין הלכה כר"ש: **ג ביין התיירו.** שהעשן היוצא מן החנות של נחתומין ושל צבעין. אינו קשה ליינן שהחום משיבא ליינן שבארץ ישראל. ובמקום שידוע שהחום מוזק ליינן. אף

הכליא, שהן ארבעה מן השפה: **ב לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית, אלא אם כן יש על גביו גבה ארבע אמות.** היה מעמידו בעליה, צריך שיהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים. ובכירה, טפח. ואם הזיק, משלם מה שהזיק. רבי שמעון אומר, לא אמרו כל השעורין האלו, אלא שאם הזיק, פטור מלשלם: **ג לא יפתח אדם חנות של נחתומין ושל צבעין תחת אוצרו של חברו.** ולא רפת בקר. באמת, ביין התיירו, אבל לא רפת בקר. חנות

wine]. [If a resident of a courtyard desires to open] a shop in the courtyard, his neighbor may restrain him on the grounds that he will not be able to sleep because of the noise of people coming and going. A man, however, may produce articles in the courtyard to take out and sell in the market, and his neighbor cannot prevent him on the ground that he cannot sleep from the noise of the hammer, or [the grinding] of the millstones or [the noise] of the children [learning Torah. But, regarding the teaching of children other subjects, he may object].

(4) If a man has a wall running perpendicular to his neighbor's wall, he should not build another perpendicular wall alongside, unless he keeps it [at least] four cubits away [from his other wall, so that there is a distance of four cubits between the two parallel walls thus enabling people to walk in the area and thus harden the ground, which is beneficial to all three walls]. If [one builds a wall and] there are windows [in the neighbor's opposite wall]: He must leave a clear space of four cubits whether above [i.e., if there was a space of less than four from the top of the newly-built wall to the window, he may force him to lower the wall so that one cannot stand on top of the wall and look inside his window] or below [if the window was below the wall, he may force him to raise the wall until there

רבנו עובדיה מברטנורא

תחת אוצר של יין לא יפתח חנות של צבעי. ושל נחומי: חנות שבחצר. אחד מבני חצר שבא לפתוח חנות בחצר. בני החצר מעכבין עליו: ולא מקול התנוקות. של בית רבן ואף על גב דקול הבא מחמת אחרים הוא. לא מצי מחי. משום יגדיל תורה ויאדיר. ואם אינו מלמד התנוקות תורה. אלא אומנות או חשבון או תשובת מצי מחי ולומר לו איני יכול לישן מפני התנוקות שנכנסים ויוצאים: ד מי שהיה כותלו סמוך לכותל חברו. כמין גא"ם ובא לעשות כותל שני כנגד כותל חברו עד שיעשה הג' כותלים כמין ב"ת הרי חברו מעכב עליו. עד שירחיק מכנגדו ד' אמות. כדי שיהיה המקום בין שני הכותלים רחב ויוכלו לדוש בו רבים. שדריסת הרגל בקרקע הסמוך לכותל מחזקת יסודות הכותלים ומעמידה אותם. ודוקא בכותל גינה או בכותל חצר שבעיר חדשה ולא דשו בה רבים ולא נתחזק הקרקע כל צרכו על ידי דריסת הרגל. אבל בכותל חצר שבעיר ישנה סומך ואינו צריך להרחיק. וכן אם לא היה בכותל חברו ד' אמות או יותר אינו צריך להרחיק שכותל שהוא פחות מארבע אמות אינו צריך חזוק: והחלונות מלמעלן ומלמטן ומכנגדן ד' אמות. היתה לו חלון למעלה בכותלו. ובנה חברו כותל כנגד החלון מלמטה. אם נשאר מראש הכותל עד החלון פחות

שבחצר, יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן מקול הנכנסין ומקול היוצאין. אבל עושה כלים, יוצא ומוכר בתוך השוק, אבל אינו יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן, לא מקול הפטיש, ולא מקול הרחיים, ולא מקול התנוקות: ד מי שהיה כותלו סמוך לכותל חברו, לא יסמוך לו כותל אחר, אלא אם כן הרחיק ממנו ארבע אמות. והחלונות, מלמעלן ומלמטן, ומכנגדן, ארבע

a distance of four cubits from the top to his window] or opposite [if his wall is opposite, it must be a distance of at least four cubits so that it does not block sunlight].

(5) A ladder must be kept away from a [neighbor's] dovecote four cubits so that a weasel should not be able to spring [from the ladder onto the cote and kill the doves]. And a wall must be distanced four cubits from the [neighbor's] [roof] gutter so that he has room to lean a ladder [to climb up and clean his gutter]. A dovecote must be kept fifty cubits from town [so that they don't eat the seeds of vegetable gardens]. One should not put up a dovecote on his own field unless he owns an area of fifty cubits all around. Rabbi Yehudah says: The space should be sufficient for planting four *kor* [i.e., one *kor* for each direction], which is as much as a bird flies at one time [a *kor* equals thirty *se'ah*, a *se'ah* will sow an area fifty cubits squared, one *se'ah* = $50 \times 50 = 2500 \times 30 = 75,000$ square cubits, which is an area of 273.86 cubits squared]. If, however, he purchased the dovecote [from another] with only the space for sowing a quarter of a *kav* all around [one *kav* equals 1/6 of a *se'ah*, which equals 416 square cubits, 1/4 of which is 104.16 square cubits], he has the right to keep it.

רבנו עובדיה מברטנורא

מארבע אמות בגובה. הרי זה כופהו למעט הכותל כדי שלא יעמוד על ראש הכותל וישקיף בעד החלון: **מלמטן**. היתה החלון למטה בכותל. כופה את חברו להגביה הכותל שבנה כנגדו בגובה ארבע אמות מן החלון כדי שלא יביט בו: **ומכנגדן**. דצריך להרחיק הכותל מן החלון ארבע אמות כדי שלא יאפיל אורו: **ה מרחיקין את הסולם**. מי שיש לו שובך של יונים בחצרו. סמוך לכותל שבין שתי חצרות ובא חברו להעמיד סולם אצל הכותל צריך להרחיק הסולם מן השובך ארבע אמות: **כדי שלא תקפוץ הנמיה**. היא חיה קטנה מן הסולם לשובך ותהרוג את היונים: **מזחילה**. הוא צנור גדול המונח על אורך הכותל. ומימי הגג זבים לתוכו. ואם כותלו מהלך על פני חצר חברו ומזחילה עליו צריך להרחיק ממנה אם בא לבנות כותל בצדה: **ארבע אמות כדי שיהא זוקף את הסולם**. לעלות ולתקן מזחילתו לנקותה מעפר ומצרורות הנופלים בה. ומעכבים את קלוח המים: **מרחיקים את השובך מן העיר**. שהיונים מפסידים זרעוני הגגות: **אלא אם כן יש לו חמשים אמה**. שלא יפסידו היונים בשדה חבירו: **בית ארבעת בורין**. בית כור לכל רוח. והכור שלשים סאין. ואין הלכה כרבי יהודה: **מלא שגר היונה**. מרוצת פריחתן בפעם א': **ואם לקחו**. כמות שהוא עם הקרקע. אפילו אין לו כל סביבו אלא בית רובע הקב: **הרי הוא בחזקתו**. שהרי הוחזק בו הראשון כר:

אמות: ה מרחיקין את הסולם מן השובך ארבע אמות, כדי שלא תקפוץ הנמיה, ואת הכתל מן המזחילה ארבע אמות, כדי שיהא זוקף את הסולם. מרחיקין את השובך מן העיר חמשים אמה. ולא יעשה אדם שובך בתוך שלו, אלא אם כן יש לו חמשים אמה לכל רוח. רבי יהודה אומר, בית ארבעת בורין, מלא שגר היונה. ואם לקחו, אפילו בית רבע, הרי הוא בחזקתו:

(6) A young pigeon which is found on the ground within fifty cubits from a cote belongs to the owner of the cote; if found beyond fifty cubits from the cote, it belongs to the finder. If it is found between two cotes [i.e., within fifty cubits of each], it belongs to the one whose cote is closer. If it is exactly midway they divide.

(7) Trees are kept a distance of twenty-five cubits from [the outer boundary of] a city; carobs and sycamore trees [whose leaves are more plentiful] fifty cubits [it is aesthetically

pleasing for a city to have an empty expanse surrounding it]. Abba Shaul says that all non-fruit-bearing trees should be kept at a distance of fifty cubits [from the city, since they are not as flattering to the appearance of the city]. If the town was there first, [and, by definition, the tree was illegally planted] the tree is cut down and no compensation is offered. If the tree was there first, it is cut down but, compensation must be offered [by the owner of the city]. If there is a doubt which was first, it is cut down and no compensation is given [since, in either case, the tree is cut down. Therefore, the burden of proof is on the owner of the tree, who is now trying to collect from the city].

(8) A fixed granary and threshing-floor [i.e., one which has large piles of grain and employs a winnowing shoveling device] must be kept fifty cubits from a city [since chaff in large quantities such as is produced from a fixed granary can damage city residents]. A man should not set up a fixed granary threshing-floor on his own field, unless he owns an area of fifty cubits all around [since] he must

רבנו עובדיה מברטנורא

ו נפול. גזול: הנמצא בתוך חמשים אמה. של שובר: בין שני שובכות. בתוך חמשים לשניה: ז מרחיקין את האילן מן העיר. לפי שנוי הוא לעיר כשיש מרחב פנוי לפניה: חרוב ושקמה. ענפיהן מרובים: אילן סרק. גנאי הוא לעיר: ונותן דמי'. מי שהעיר שלו: ספק קוצץ ואינו נותן דמים. דכיון דדינא הוי דבין זה קדם. ובין זה קדם קוצץ. לאחר שקצץ אמרינן ליה לבעל האילן אייתי ראייה שהאילן קדם ושקול: ז גורן קבוע. גורן שיש בו כרי גדול שזורים אותו ברחת קרוי גורן קבוע. ושאיין הכרי גדול. ואין בו זורות המוץ ברחת אלא הרוח מנשבת בכרי והמוץ נדף מאליו. קרוי גורן

ו נפול הנמצא בתוך חמשים אמה, הרי הוא של בעל השובר. חוץ מחמשים אמה, הרי הוא של מוצאו. נמצא בין שני שובכות, קרוב לזה, שלו. קרוב לזה, שלו. ממצה על ממצה, שניהם יחלוקו: ז מרחיקין את האילן מן העיר עשרים וחמש אמה, ובחרוב ובשקמה חמשים אמה. אבא שאול אומר, כל אילן סרק, חמשים אמה. אם העיר קדמה, קוצץ ואינו נותן דמים. ואם האילן קדם, קוצץ ונותן דמים. ספק זה קדם, ספק זה קדם, קוצץ ואינו נותן דמים: ח מרחיקין גרן קבוע מן העיר חמשים אמה. לא יעשה אדם גרן קבוע בתוך שלו, אלא אם כן יש לו

keep it away a sufficient distance from the saplings and plowed fields of his neighbor to prevent them from being damaged.

(9) Carrion, graves, and tanneries must be kept fifty cubits from a city [due to their foul smell]. A tannery may only be set up on the east side of the city [the east wind usually being warm and gentle does not carry the odor to the city]. Rabbi Akiva, however, says: It may be set up on any side except the west [which is the direction we face during prayer], providing it is kept fifty cubits away.

(10) Water pools [in which flax is soaked and are detrimental to vegetation] must be kept away from vegetables, and leeks [which are damaging to the taste of onions must be kept away] from onions and mustard plants [kept away] from beehives [so as not to damage the flavor of the honey]. Rabbi Yose however, declares it permissible in the case of mustard [the mustard farmer says: Why should I take away the mustard, you take away your bees; the *halachah* follows Rabbi Yose].

(11) Trees are kept a distance of twenty-five cubits from a pit [in a neighbor's field, so that the roots don't damage the pit], sycamore or carob [trees, whose roots are more numerous] fifty cubits; it makes no difference whether the tree is

רבנו עובדיה מברטנורא

שאינו קבוע: **חמשים אמה**. מפני המוץ שמוזק את בני העיר כשהוא זורה: **ומנירו**. של חברו. ניר. היא חרישה שחורשים בימות הקיץ כדי שימותו שרשי הקוצים והעשבים: **כדי שלא יזיק**. מה טעם קאמר. מה טעם מרחיק מנטיעותיו של חברו ומנירו חמשים אמה כדי שלא יזיק המוץ לנטיעותיו ולנירו. שהוא נעשה זבל ומקלקל הניר. ומיבש הנטיעות: **ט את הנבלות ואת הקברות**. משום ריח רע: **הבורסקי**. מקום עבוד העורות: **אלא למזרח העיר**. שאין רוח מזרחית קשה אלא אם כן באה לפורענות. אבל כשהיא באה כדרכה היא חמה ומנשבת בנחת. לפיכך אינה מביאה הריח לעיר: **חוץ ממערבה**. לכל רוח הוא עושה ומרחיק חמשים אמה חוץ מרוח מערבית שאינו עושה כל עיקר מפני שמתפללים לאותה הרוח ששכינה במערב. ואין הלכה כר' עקיבא: **י המשרה**. מקום ששורים בו פשתן ומפטיק את הירקות הסמוכות לו: **ואת הכרישין**. כרתי בלשון גמ' והם מוזקין לבצלים הסמוכים להם: **ואת החרדל מן הדבורים**. שהוא מפסיד הדבש. ועושה אותו חריף וחד: **רבי יוסי מתיר בחרדל**. שיכול לומר לו עד שאתה אומר לי הרחק חרדלך מן דבוריי. הרחק דבורך מחרדלי

חמשים אמה לכל רוח, ומרחיק מנטיעותיו של חברו ומנירו, כדי שלא יזיק: **ט מרחיקין את הנבלות ואת הקברות ואת הבורסקי מן העיר חמשים אמה**. ואין עושין בורסקי אלא למזרח העיר. רבי עקיבא אומר, לכל רוח הוא עושה, חוץ ממערבה, ומרחיק חמשים אמה: **י מרחיקין את המשרה מן הירק, ואת הכרישין מן הבצלים, ואת החרדל מן הדבורים**. רבי יוסי מתיר בחרדל: **יא מרחיקין את האילן מן הבור עשרים וחמש אמה, ובחרוב ובשקמה חמשים אמה,**

on higher or lower ground or is level with the pit. If the pit was there first [and the neighbor then planted the tree afterwards], he can have the tree cut down but, pays compensation [for the tree, since, in actuality, the tree will not encroach on the other's pit until many years later. Therefore, even though he may cut it down, he still pays compensation for it]. If the tree was there first, he cannot cut it down. If there is a doubt which was there first, he cannot have it cut down [since he has the burden of proof].

Rabbi Yose, however, says: Even if the pit was there before the tree, he cannot have the tree cut down because this one is permitted to dig on his property, and the other is permitted to plant on his property, [the *halachah* follows Rabbi Yose].

(12) [In a case where there is no threat of damage from roots, still] one should not plant a tree [in his own field] near his neighbor's field unless he keeps it at a distance of four cubits [from the other's field]; regardless of whether it is a vine or any other trees [since this will allow him an area in which to maneuver a plow without encroaching on his neighbor's property]. If there is a fence between the two fields [thus each is physically prevented from encroaching upon the other's field while plowing], each may plant right up to the fence on his side. If the roots [of one man's tree] spread into his neighbor's field, [the latter] can dig them out up to a depth of three handbreadths so that they should not impede his plow. If he digs a pit, ditch, or cave, [and discovers the roots in his way] he may dig them

רבנו עובדיה מברטנורה

מפני שבאות ואוכלות פרחי חרדלי. והלכה כר' יוסי: **לא ובחרוב ובשקמה**. שרשיהו מרובין: **בין מלמעלה**. שהאחד מהן מלמעלה בגובה שפוע הר והשני בשפולו: **בין מן הצד**. בקרקע שוה: **ונותן דמי'**. דכין דברשות נטע שאינו מזיק זמן גדול לא חייבוהו חכמים לקוץ בלא דמים בשביל הזיקא דיחיד: **רבי יוסי אומר וכו'**. והלכה כר' יוסי: **ב' סמוך לשדה חברו**. בין שדה לבן. בין שדה אילין: **אלא אם כן הרחיק ממנו ארבע אמות**. כדי עבוד' הכר'. שכשיחרוש את אילנותיו לא יהא צריך להכניס מחרשתו לתוך של חברו. והני מיילי בארץ ישראל וכיוצא בה שמחרשתו ארוכה. אבל בבבל ובשאר ארצות שמחרשתו קצרה בהרחקת שני אמות סגי ודוקא בגפנים לגפנים. ואילנות לאילנות. הוא דסגי בשתי אמות. אבל הבא ליטע שדה אילין סמוך לגפנים אפילו בבבל. וכיוצא בה. צריך להרחיק ארבע אמות: **מעמיק שלשה טפחים**. בעל השדה שיצאו שרשי אילנות חברו לתוך שדהו.

out [to any depth], and the wood belongs to him [however, if the roots were within a distance of sixteen cubits of the tree, the wood belongs to the owner of the tree, since up until that distance it derives its nourishment from the tree].

(13) If the branches of one's tree overhang into a neighbor's field, he

may cut away the branches to a height sufficient to allow him to [ride underneath, with an ox and plow and raise his hand full height in order to] use the ox-goad [or whip] over the plow. If the tree is a carob or sycamore [whose leaves are thick and prevent sunshine from reaching his produce], he can cut down [all the branches] plumb [with the boundary line]. If the field is irrigated [the branches of all] trees may be cut down plumb [with the boundary line, since any shade is detrimental to this type of field]. Abba Shaul [argues on the beginning of the Mishnah and] says that the branches of any non-fruit-bearing tree [not only those of carob or sycamore] can be cut down plumb [with the boundary line; the *halachah* does not follow Abba Shaul].

(14) If the branches of one's tree overhang a public thoroughfare, the branches should be cut away to a height sufficient to allow a camel and its rider to pass underneath. Rabbi Yehudah says: [Not that high; rather, it should be cut] sufficient for a camel laden with flax or bundles of twigs [to pass underneath,

רבנו עובדיה מברטנורא

קוצצין בעומק שלשה טפחים ואינו חושש: והעצים שלו. של בעל השדה. והוא שיזיה המקום שחופר רחוק מאילן חברו ששה עשר אמה או יותר. אבל פחות מכן העצים לבעל האילן דעד ששה עשר אמה מיינן יניק. טפי לא יניק: י"ג קוצצין. הענפים עד גובה מלא מרדע. שלא יעכבוהו מלהוליך מחרשתו שם: מרדע. מלמד הבקר: החרוב והשקמה. שצלן מרובה וקשה לשדה: כנגד המשקולת. קוצץ כל מה שנוטה לתוך שדהו. משקולת. חוט שבוני החומה תולים בה משקולת של אבר: ואם בית השלחין. היא ארץ צמאה למים: כל האילן כנגד המשקולת. אפילו אינו חרוב ושקמה. קוצץ כנגד המשקולת שהצל רע לבית השלחין: אבא שאול אומר כו'. ארישא קאי דאמר ת"ק קוצץ מלא מרדע ואפילו הוא אילן סרק חוץ מחרוב ושקמה ואמר ליה אבא שאול כל אילן סרק שאינו עושה פירות חוצץ כנגד המשקולת ואין הלכה כאב"ש: י"ד אילן הנוטה לר"ה. קוצץ את הענפים כדי שיהא הגמל עובר ורוכבו: גמל טעון פשתן. וא"צ לקץ כדי גמל ורוכבו. דרוכב גחין

והעצים שלו: יג אילן שהוא נוטה לשדה חברו, קוצץ מלא המרדע על גבי המחרשה. ובחרוב ובשקמה, כנגד המשקולת. בית השלחין, כל האילן כנגד המשקולת. אבא שאול אומר, כל אילן סרק כנגד המשקולת: יד אילן שהוא נוטה לרשות הרבים, קוצץ, כדי שיהא גמל עובר ורוכבו. רבי יהודה אומר, גמל טעון פשתן או תבילי זמורות.

since a rider can always bend down]. רבי שמעון אומר. כל האילן כנגד המשקלת,
 Rabbi Shimon says that [the branches מפני הטמאה:
 of] all trees should be cut away plumb
 [with the street] to guard against impurity [since one walking underneath the
 branches may become impure via *tumat ohel* — overshadowing (see Oholot 2:1)].

רבנו עובדיה מברטנורא

וחליף תותיה: מפני הטומאה. שמא יאהילו הענפים על כזית מן המת. וכיוצא בה. ויטמא האדם
 העובר שם. והלכה כת"ק בלבד:

eMishnah.com